

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

OBCE SOĽ

na roky 2024 - 2029

Komunitný plán sociálnych služieb obce Sol' na roky 2024-2029

Názov:	Komunitný plán sociálnych služieb obce Sol' na roky 2024 - 2029
Územné vymedzenie:	Obec Sol'
Dátum schválenia Komunitného plánu sociálnych služieb OZ:	26.06.2024
Číslo uznesenia OZ:	173/2024
Dátum platnosti:	26.06.2024 – 31.12.2029
Verzia:	1.0

Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa nasledovné aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1

OBSAH

ÚVOD	3
1. TEORETICKÁ ČASŤ	4
1.1 KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	4
1.2 PÔSOBNOSŤ OBCE	6
1.3 PRINCÍPY, ZÁSADY A CIELE KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA	9
2. ANALYTICKÁ ČASŤ	12
2.1 ANALÝZA DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV A SOCIÁLNEJ SITUÁCIE	12
2.1.1 HISTÓRIA OBCE A OKOLIA	12
2.1.2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA	12
2.1.3 OBYVATEĽSTVO	14
2.1.4 NEZAMESTNANOSŤ	21
2.1.5 CIEĽOVÉ HODNOTENIE SOCIÁLNEHO POTENCIÁLU OBCE	25
2.1.6 SPOLOČENSKÝ ŽIVOT, KULTÚRA A ŠPORT	26
2.1.7 ŠKOLSTVO A VZDELANIE	26
2.2 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	30
2.2.1 SOCIÁLNE SLUŽBY V OBCI	31
2.2.2 VEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	31
2.2.3 NEVEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	33
2.2.4 AKTIVITY OBCE SOL' A INÝCH SUBJEKTOV NA ÚSEKU SOCIÁLNEJ STAROSTLIVOSTI (MIMO PÔSOBNOSTI ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH)	34
2.2.5 FUNKCIA OSOBITNÉHO PRÍJEMCU ŠTÁTNYCH A SOCIÁLNYCH DÁVOK	35
3. STRATEGICKÁ ČASŤ	37
3.1 URČENIE CIEĽOV A PRIORÍT ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE SOL'	37
4. REALIZAČNÁ ČASŤ	39
5. VYHODNOTENIE A MODIFIKOVANIE KPSS	41
6. ZÁVER	42

ÚVOD

Komunitné plánovanie je jedna z metód komunitnej práce, čiže práce s komunitou v prospech komunity. Komunitné plánovanie sociálnych služieb je otvorený aktívny proces zisťovania potrieb, nachádzania zdrojov a hľadania najefektívnejšieho riešenia v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie je spôsob, ako začať spoluprácu a vytvárať trvalejšie partnerstvá. Zapája všetkých, ktorých sa daná oblasť týka, v procese prevažuje dialóg a vyjednávanie, dosiahnutý výsledok je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, ktorá umožňuje spracovávať rozvojové materiály v oblasti sociálnych služieb verejného života na úrovni obce, mesta i kraja. Pri komunitnom plánovaní je potrebné zvážiť potreby občanov, potreby a možnosti poskytovateľov sociálnych služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňanie potrieb komunity. V záujme napĺňania spoločnej predstavy o budúcnosti sociálnych služieb v danej komunite sa stretávajú a spoločne plánujú jednotliví aktéri: objednávateľia služieb, poskytovatelia služieb, príjemcovia služieb (klienti). Všetky tri strany majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti, najmä v oblasti rozhodovania a finálnej podoby komunitného plánu.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Sol' na obdobie 2024 – 2029 je dokument analyzujúci súčasný reálny stav sociálnych služieb v obci a jej okolí, ich kvalitu a rozvoj v budúcnosti. Je výsledkom procesu komunitného plánovania a vznikol na základe vzájomnej a otvorenej spolupráce medzi všetkými účastníkmi komunitného plánovania. Určuje priority, opatrenia a aktivity v sociálnej oblasti k identifikovaným požiadavkám a potrebám občanov obce Sol', smerujúce k dosiahnutiu vízie a hlavného cieľa rozvoja sociálnych služieb v obci Sol' do roku 2029. Je zároveň prostriedkom na optimalizáciu výdavkov v sociálnej oblasti, ktoré bude môcť obec vďaka nemu adresnejšie a efektívnejšie vynakladať z obecného rozpočtu, s cieľom skvalitniť sociálne služby tam, kde je to dôležité a potrebné. Dokument bol vypracovaný v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, v súlade s viacerými koncepčnými dokumentmi v sociálnej oblasti na Európskej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni a platnej legislatívy v súlade s Národnými prioritami sociálnych služieb Slovenskej republiky na roky 2021 – 2030. Po jeho schválení obecným zastupiteľstvom nahradí dokument „Komunitný plán obce Sol' na obdobie 2018-2023“.

1. TEORETICKÁ ČASŤ

1.1 KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Legislatívny rámec, ktorý miestnej územnej samospráve určuje pôsobnosť v oblasti komunitného rozvoja a plánovania sociálnych politik obsahuje najmä: zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní a v znení neskorších predpisov, zákon č. 305/2005 Z.z. o soc. právnej ochrane detí a soc. kuratele v znení neskorších predpisov, zákon č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 36/2005 Zb. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, koncepcia rozvoja soc. služieb príslušného samosprávneho kraja, program rozvoja obce, komunitný plán sociálnych služieb, zákon č.5/2004 Z.z o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vypracovanie komunitného plánu sociálnych služieb obci legislatívne vyplýva z § 83 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o sociálnych službách), kde podľa ods. 2) obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie. Komunitný plán sociálnych služieb je strategický dokument, ktorý analyzuje stav poskytovaných sociálnych služieb na území obce, hodnotí a poukazuje na potreby a požiadavky jej obyvateľov, navrhuje budúci rozvoj v oblasti sociálnych služieb nastanovené obdobie s možnosťami finančného, personálneho, prevádzkového a organizačného zabezpečenia poskytovania sociálnych služieb na miestnej úrovni. Podľa § 83 ods. 5) zákona o sociálnych službách obsah KPSS obsahuje najmä:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,

- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je analýza sociálnych podmienok, ktorej základom je vzájomná a aktívna spolupráca ľudí, prostredníctvom ktorej je možné na miestnej úrovni plánovať sociálne služby, zodpovedajúce potrebám všetkých zúčastnených strán a jednotlivých skupín občanov, v súlade s miestnymi špecifikami.

Sociálne služby sú formou sociálnej pomoci ľuďom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii a sú nástrojom k ich sociálnemu začleneniu a uspokojovaniu sociálnych potrieb. Ich poskytovanie je upravené zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o súbor odborných, obslužných činností, zameraných na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Nepriaznivá sociálna situácia podľa zákona o sociálnych službách je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodov, že osoba:

- nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- z dôvodu zlého spôsobu života, životných návykov, závislosť na návykových látkach alebo návykových škodlivých činností,
- pre ohrozenie jej vývoja v dôsledku jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do 7 rokov veku,
- je ťažko zdravotne postihnutá alebo má nepriaznivý zdravotný stav,
- dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- vykonáva opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- je ohrozená správaním iných fyzických osôb alebo sa stala obeťou správania iných fyzických osôb,

- zotráva v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- stratila bývanie alebo je stratou bývania ohrozená.

Pre zabezpečenie kvalitného a realizovateľného plánu sociálnych služieb je nevyhnutné, aby sa do procesu jeho prípravy zapojili všetci relevantní aktéri. Účastníkmi komunitného plánovania sú:

- **zadávatelia sociálnych služieb** – obce/mestá alebo vyššie územné celky, ktorým zabezpečovanie sociálnych služieb na príslušnom území vyplýva zo zákona č. 448/2008 o sociálnych službách (ďalej iba zákon) a ktoré sociálne služby zodpovedajúce miestnym potrebám zriaďujú, alebo zadávajú iným subjektom.
- **poskytovatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktoré sociálne služby poskytujú a prispôbujú svoju ponuku a zabezpečovanie služieb na potreby prijímateľov. Poskytovatelia sociálnych služieb môžu byť verejní a neverejní, ktorí sociálne služby poskytujú, prevádzkujú, dodávajú klientom. Poskytovatelia sú povinní prihliadať na individuálne potreby prijímateľov sociálnych služieb, t. j. poskytovať služby také a tak, aby sa zachovala, eventuálne zvýšila kvalita života klientov.
- **prijímatelia sociálnych služieb** – fyzické osoby, ktorým sa poskytuje sociálna služba, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii.
- **verejnosť** – občania, ktorých sa poskytovanie sociálnej služby priamo nedotýka, ale v budúcnosti poskytovanie sociálnych služieb môže ovplyvniť kvalitu ich života.

1.2. PÔSOBNOSŤ OBCE

Pôsobnosť obce definuje § 80 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení podľa ktorého, obec vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode a utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja.

Komunitný plán sociálnych služieb vychádza z faktu, že dominantnú úlohu pri dlhodobom riešení svojej sociálnej situácie má občan a jeho rodina. Úlohou samosprávy (obce, mesta, VÚC) je nielen poskytovať sociálne služby dané zákonom, ale aj vytvoriť podmienky pre fungovanie siete sociálnych služieb založené na reálnom dopyte a adresnom uspokojení potrieb občanov.

Zároveň je obec správnym orgánom v konaniach o:

- odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
- zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
- odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
- povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11.

Obec podľa § 80 Zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách poskytuje základné sociálne poradenstvo a poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:

- sociálnej služby v nízko prahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
- nízko prahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
- opatrovateľskej služby,
- prepravnej služby,
- odľahčovacej služby,
- pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa.

Obec môže zároveň poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12 a to:

a) sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:

1. terénna sociálna služba krízovej intervencie,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú:
  - nízko prahové denné centrum,
  - integračné centrum,
  - komunitné centrum,
  - nocľaháreň,
  - útulok,
  - domov na polceste,
  - zariadenie núdzového bývania,
3. nízko prahová sociálna služba pre deti a rodinu.

b) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:

1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
3. služba včasnej intervencie,

c) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:

1. poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek,
2. domáca opatrovateľská služba (ďalej len "opatrovateľská služba"),
3. prepravná služba,
4. sprievodcovská služba a pred čitateľská služba,
5. tlmočnická služba,
6. sprostredkovanie tlmočnickej služby,
7. sprostredkovanie osobnej asistencie,
8. požičiavanie pomôcok.

d) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú:

1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

e) podporné služby, ktorými sú:

1. odľahčovacia služba,
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
4. podpora samostatného bývania,
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
6. poskytovanie sociálnej služby v práčovni,
7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

V prípade, že niektorú zo sociálnych služieb obec neposkytuje, môže uzatvárať zmluvu:

1. o poskytovaní sociálnej služby,
2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby. Komunitný plán sociálnych služieb obce Sol' vznikol na základe potreby vyvolanej prenosom kompetencií zo štátu na samosprávu v oblasti sociálnych služieb (zákona NR SR č. 416/2001 o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na VÚC) a na základe zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, majetku, rodiny v obci, pomoci v čase núdze a podľa § 4 ods. 3, písmena ch) má obec povinnosť vypracovať koncepciu rozvoja v jednotlivých oblastiach života. V zmysle zákona o sociálnych službách obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode.

1.3 PRINCÍPY, ZÁSADY A CIELE KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

Princípy: Pri tvorbe Komunitného plánu sociálnych služieb obce Sol' sa uplatnili nasledovné princípy:

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán bol venovaný rovnaký priestor.

- **Zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov obce Sol' boli metódy a formy oslovenia a zapojenia aplikované tak, aby nikto nebol diskriminovaný a vylučovaný.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – pri spracovaní plánu bol braný ohľad na spoluprácu s podnikateľmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, organizácie pôsobiace v obci poskytujúce sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života v obci Sol'.
- **Práca s informáciami** – pri spracovaní bol zabezpečený rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastnili. Priebežne bolo zabezpečené odovzdávanie informácií verejnosti.
- **Priebeh spracovania komunitného plánu** – proces komunitného plánovania zahŕňal vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych skupín. Tento proces umožnil, aby navrhnutý systém sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom, ktorými disponuje obec Sol'.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce.**
- **Kompromis prania a možností** – výsledkom komunitného plánovania v obci Sol' je kompromisné riešenie medzi potrebami a možnosťami obecného rozpočtu. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzila, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať.

Zásady: Aby sa zabezpečila relevantnosť, realizovateľnosť, efektívnosť a konzistencia Komunitného plánu sociálnych služieb, pri jeho príprave sa uplatňovali nasledovné zásady:

- Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v obci Sol' sú definované ľuďmi, ktorí žijú v obci a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektmi s priamym vplyvom na obec Sol'.
- Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.
- Skvalitňovanie sociálnych služieb je obcou Sol' považované za žiadúce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
- Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v obci.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb: Komunitný plán sociálnych služieb je vypracovaný na 5-ročné obdobie a jeho cieľom je vytvoriť podmienky pre udržateľný komunitný rozvoj obce Sol' s dôrazom na poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre jednotlivé sociálne skupiny, ktoré rešpektujú ich potreby.

K dosiahnutiu cieľa je potrebné:

- Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce Sol'.
- Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- Zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych verejných služieb pre svojich obyvateľov.
- Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu obyvateľov obce, prevenciu a osvetu.
- Zabezpečiť základnú ľudskú potrebu – bývanie pre všetky skupiny obyvateľov.

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Sociálna služba môže byť poskytovaná ambulantnou, terénnou, pobytovou, kombinovanou formou alebo inou formou (napr. telefonickou) podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava. Ambulantná forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby.

Miestom poskytovania ambulantnej sociálnej služby môže byť aj zariadenie. Terénna forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí.

Terénnu sociálnu službu možno poskytovať aj prostredníctvom terénnych programov, ktorých cieľom je predchádzať sociálnemu vylúčeniu fyzickej osoby, rodiny a komunity, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii. Terénne programy sa vykonávajú odbornými činnosťami alebo ďalšími činnosťami podľa zákona o sociálnych službách. Súčasný trend v poskytovaní sociálnych služieb je deinštitucionalizácia, t. z. uprednostňovať terénne sociálne služby v prirodzenom prostredí klienta pred pobytovými sociálnymi službami

Sociálne služby majú pre občana zmysel iba ak sú dostupné z hľadiska:

- financií (podiel pre občana na úhrade nákladov),
- miesta (služba k dispozícii v danom území),
- času (od vzniku potreby služby, cez jej posúdenie, priznanie až k jej využitiu).

Hlavným cieľom obce Sol' v sociálnej oblasti je Vytvoriť podmienky pre udržateľný komunitný rozvoj obce Sol' s dôrazom na poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre jednotlivé sociálne skupiny, ktoré rešpektujú ich potreby.

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť dokumentu obsahuje údaje, ktoré tvoria podklad pre ďalšie rozhodovanie o smerovaní rozvoja sociálnych služieb na území obce Sol'. Vychádzajú z analýz tých oblastí, ktoré sú rozhodujúce v komunitnom plánovaní a pre konečné rozhodovanie o opatreniach, ktoré povedú k naplneniu priorít a hlavného cieľa rozvoja sociálnych služieb obce Sol'.

2.1 ANALÝZA DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV A SOCIÁLNEJ SITUÁCIE

2.1.1 HISTÓRIA OBCE A OKOLIA

Obec Sol' patrí k najstarším obciam na východnom Slovensku. Výhodná geografická poloha v údolí rieky Topľa ju už v dobe kamennej predurčila na miesto ľudského sídliska, ktoré sa s prestávkami rozvíjalo až do súčasnosti. Najstaršia písomná zmienka o obci pochádza z roku 1252. Svoje pomenovanie dostala od troch soľných prameňov, ktoré sa v minulosti nachádzali v tesnej blízkosti obce v časti Surovice. Slovenský aj maďarský názov vyjadroval skutočnosť, že sa tu vyskytovala soľ v podobe soľanky vytekajúcej slanej vody. Z toho je zrejmé, že údolie dostalo primeraný názov Sol', ktorý sa stal aj názvom tunajšej dediny.

Obec od svojho vzniku patrila do Zemplínskej župy. Od roku 1895 boli zavedené povinné štátne matričné úrady a Sol' sa stala sídlom matričného obvodu. V súčasnosti obec patrí do Prešovského samosprávneho kraja, okres Vranov nad Topľou. Je členom Združenia miest a obcí vranovského regiónu (ZMOVR).

2.1.2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA

Kataster obce sa rozprestiera v povodí Tople na severozápadnom výbežku Východoslovenskej nížiny, na rozhraní dvoch podcelkov Východoslovenskej pahorkatiny. Z juhozápadu tu zasahuje Podslanská pahorkatina a zo severovýchodu Toplianska niva. Kataster obce susedí na severe s katastrami obcí Jastrabie nad Topľou a Hlinné, na západe Rudlov, na juhozápade Zámutov, na juhu Čaklov a na východe Komárany.

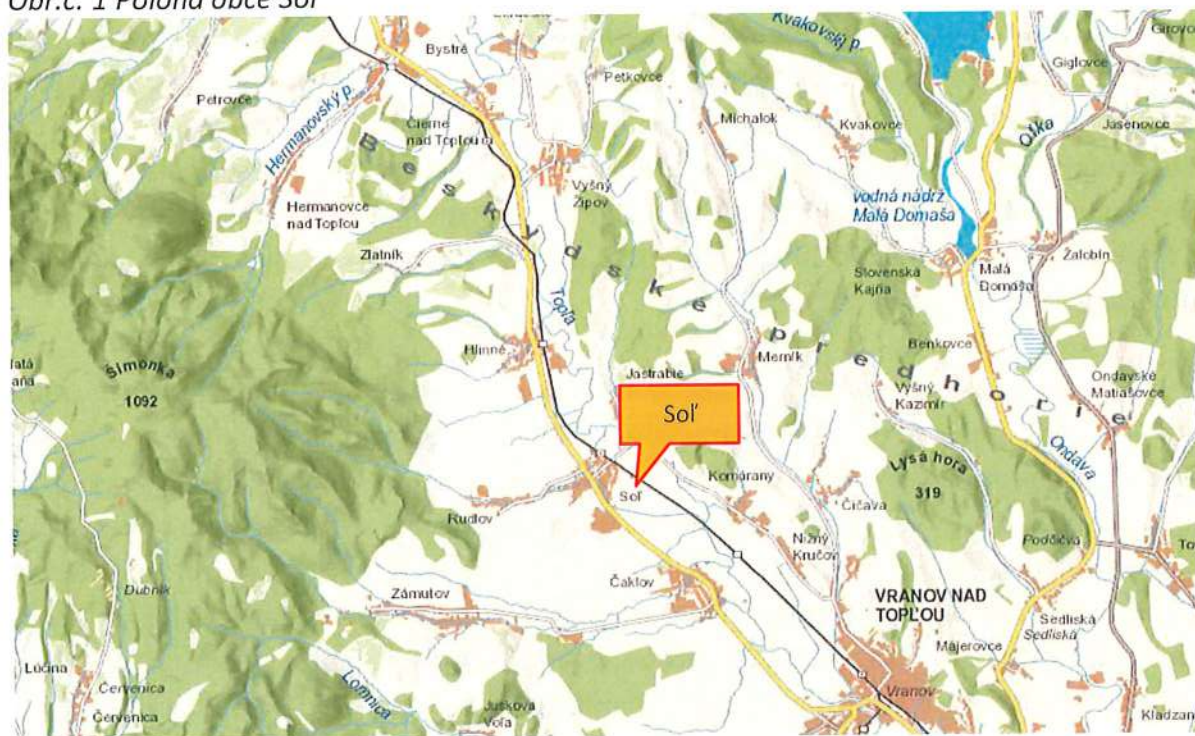
Rozloha katastrálneho územia obce Sol' je 10,29 km² (1 029 ha) a počet obyvateľov k 31.12.2023 bol 2 604 obyvateľov, čo predstavuje 253,29 obyvateľov na km², čím hustota obyvateľstva výrazne prevyšuje hodnoty okresného priemeru (54,19 obyv./km²), ale zaostáva za hodnotami krajského priemeru (115,67 obyv./km²) a celoslovenského priemeru (110,98 obyv./km²).

Tabuľka č.1: Základné údaje o obci

obec Sol'	
Kód obce	529176
Okres	Vranov nad Topľou
Kraj	Prešovský samosprávny kraj
Štatút obce	Obec
PSČ	094 35 Sol'
Prvá písomná zmienka	1252
Nadmorská výška stredu obce	140 m.n.m
Celková výmera katastra (ha)	1 029 ha
Počet obyvateľov k 31.12.2022	2 604
Hustota obyvateľstva na km ²	253,29 obyv. / km ²

Obr.č. 1 Poloha obce Sol'

Obec Sol' leží na hlavných dopravných ťahoch regiónu, 9 km od okresného mesta Vranov nad Topľou a 38 km od krajského mesta Prešov. Obcou prechádza cesta I/18 spájajúca Vranov nad Topľou s Prešovom a železničná trať Prešov – Humenné, na ktorej sa nachádza aj železničná stanica Sol' vo východnej časti obce. Medzinárodné letisko Košice je vzdialené 75 km a Poprad 118 km. Cesta k obidvom trvá do 1,5 hodiny. Najbližšie napojenie na európsku diaľničnú sieť prostredníctvom diaľnice D1 je vzdialené z obce 47 km (50 min) pri obci Bidovce a 40 km (45 min) v katastri mesta Prešov. V prípade dobudovania rýchlostnej cesty R4 vrátane severného obchvatu Prešova to bude 24 km (25 min) v katastri obce Lipníky.

Tabuľka č.2: Vzdialenosť od dôležitých miest

Vzdialenosť od :	km	čas	Miesto
cesty I/18	0	0 min.	Sol'
najbližšej železničnej stanice	0	0 min.	Sol'
medzinárodného letiska	75	1 h 12 min.	Košice
	118	1 h 24 min.	Poprad
Vranova nad Topľou (sídlo okresu)	9	10 min.	
Prešova (sídlo kraja)	38	35 min	

Zdroj: maps.google.sk

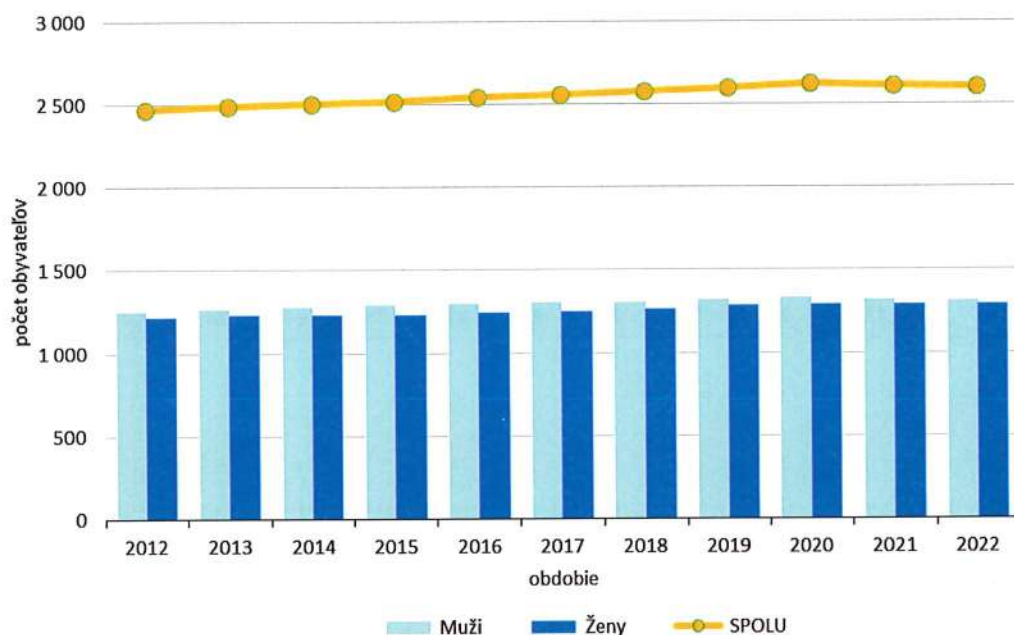
2.1.3 OBYVATEĽSTVO

Demografická štatistika poskytuje informácie o stave a vývoji obyvateľstva obce Sol' z rôznych hľadísk, ktoré sú dôležité na podchytenie tendencií vývoja obyvateľstva a tým aj pre plánovanie v oblasti sociálnych služieb obyvateľstvu. K spracovaniu komunitného plánu sociálnych služieb boli k obyvateľom využité informácie zo zdrojov Štatistického úradu SR (DATAcube, SODB 2021) a ÚPSVaR. V čase prípravy analytickej časti dokumentu ešte neboli k dispozícii všetky štatistické údaje za rok 2023 a z toho dôvodu sa pri analýze demografickej situácie použilo obdobie 2012- 2022.

Počet obyvateľov obce Sol' v celom sledovanom období (2012 - 2022) plynule rástol do roku 2020, následne od roku 2021 začal klesať. Celkový nárast v počte obyvateľov za celé sledované obdobie predstavuje 136 osôb. V roku 2012 mala obec spolu 2 468 obyvateľov, z toho 1 218 žien a 1 250 mužov. Na konci sledovaného obdobia v roku 2022 to bolo spolu 2 604 obyvateľov, z toho 1 291 žien a 1 313 mužov. Predstavuje to nárast počtu obyvateľstva o 5,51%. Na začiatku sledovaného obdobia v zastúpení podľa pohlavia prevládali muži, čo sa zachovalo aj na konci obdobia, ale trend je znižovanie zastúpenia mužov. Kým v roku 2012 na 100 žien pripadalo 102,6 mužov, v roku 2022 pripadalo na 100 žien 101,7 mužov.

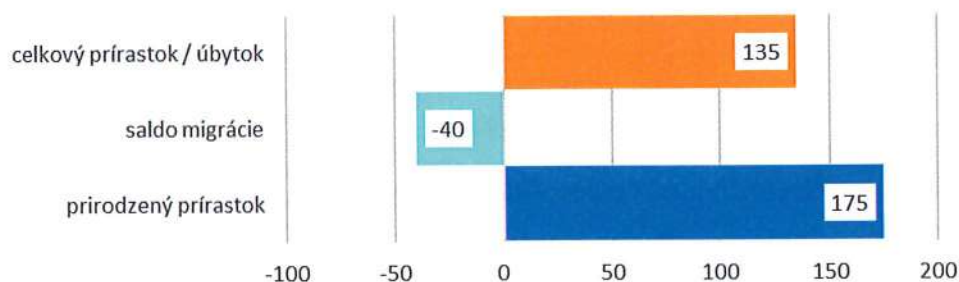
Graf č.1: Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia 2012 – 2022

Zdroj: Štatistický úrad SR

Na náraste počtu obyvateľov obce Sol' v sledovanom období sa podieľal prirodzený prírastok počtu obyvateľov, ktorý v sledovanom období predstavuje +175 osôb. Saldo migrácie bolo záporné - 40 osôb.

Graf č.2: Saldo migrácie 2012 – 2022

Zdroj: Štatistický úrad SR

Saldo migrácie bolo v rokoch 2016 a 2020 kladné, v rokoch 2012 a 2015 nulové a v ostatných rokoch záporné. Prirodzený prírastok bol v sledovanom období okrem roku 2021 kladný.

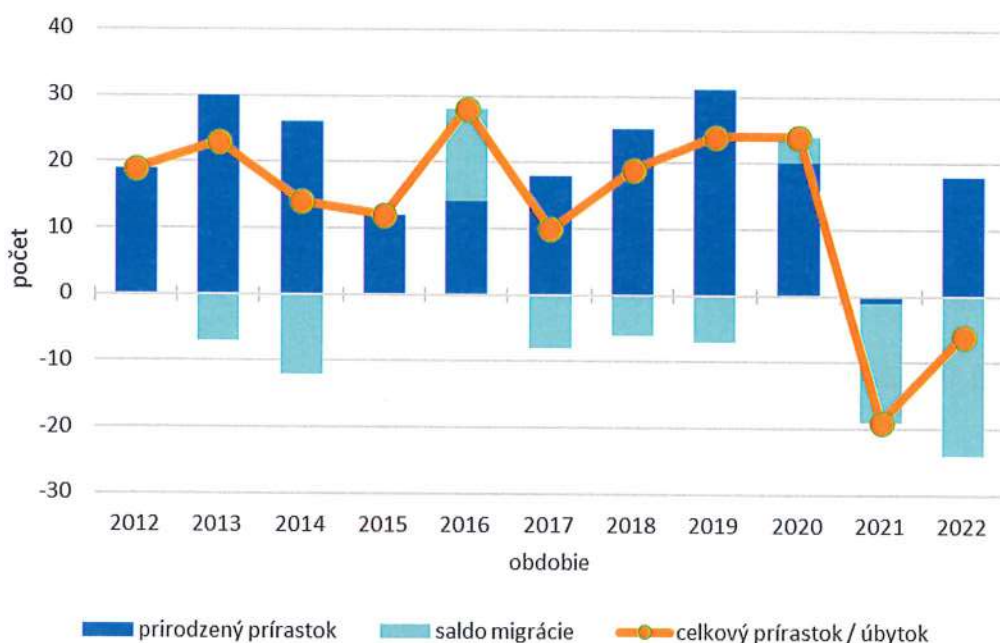

Tabuľka č.3: Vývoj celkového prírastku/úbytku obyvateľstva v období 2012 – 2022

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
narodení	38	43	44	32	38	35	46	44	39	39	43
zomrelí	19	13	18	20	24	17	21	13	19	40	25
prírodný prírastok	19	30	26	12	14	18	25	31	20	-1	18
príťahovaní	16	31	19	19	26	23	21	27	27	33	24
odsťahovaní	16	38	31	19	12	31	27	34	23	51	48
saldo migrácie	0	-7	-12	0	14	-8	-6	-7	4	-18	-24
celkový prírastok	19	23	14	12	28	10	19	24	24	-19	-6

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.3: Vývoj celkového prírastku/úbytku obyvateľstva v období 2012 – 2022

Zdroj: Štatistický úrad SR

▪ VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Hlavné vekové skupiny sú vymedzené podľa vzťahu obyvateľstva k ekonomickej aktivite približnými vekovými hranicami vyjadrujúcimi potenciálny začiatok a potenciálny koniec ekonomickej aktivity. Rozlišujeme:

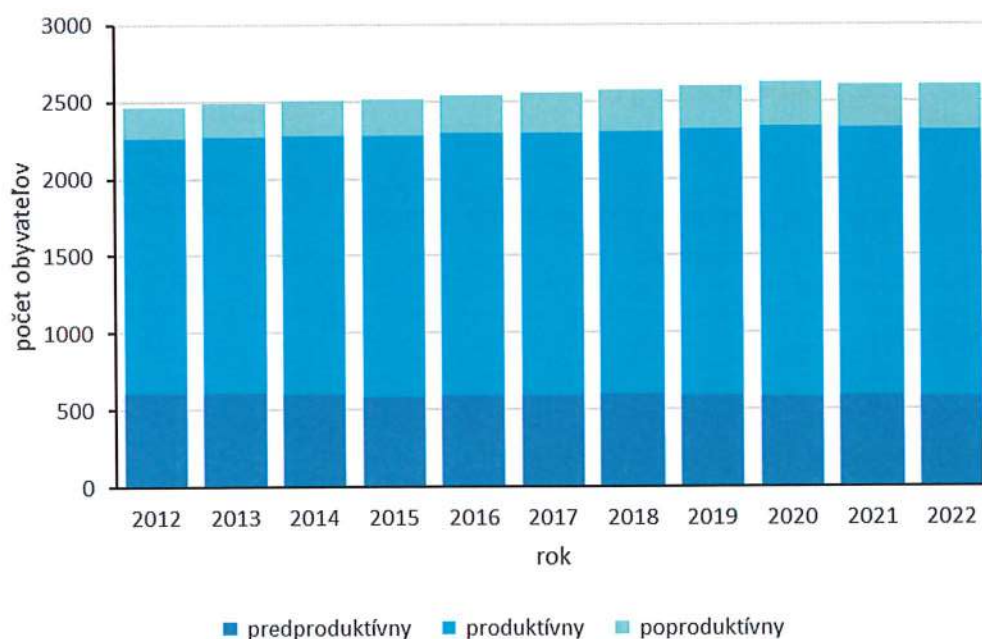
- **predproduktívny vek** (0 až 14 rokov)
- **produktívny vek** (15 až 64 rokov)
- **poproduktívny vek** (65 rokov a viac)

Tabuľka č.4: Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období 2012 – 2022

Vek / rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
predproduktívny	614	606	604	586	593	593	598	595	587	591	582
produktívny	1647	1670	1677	1695	1703	1704	1709	1724	1751	1738	1732
poproduktívny	207	215	224	235	248	257	266	278	283	281	290
SPOLU	2468	2491	2505	2516	2544	2554	2573	2597	2621	2610	2604

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.4: Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období 2012 – 2022

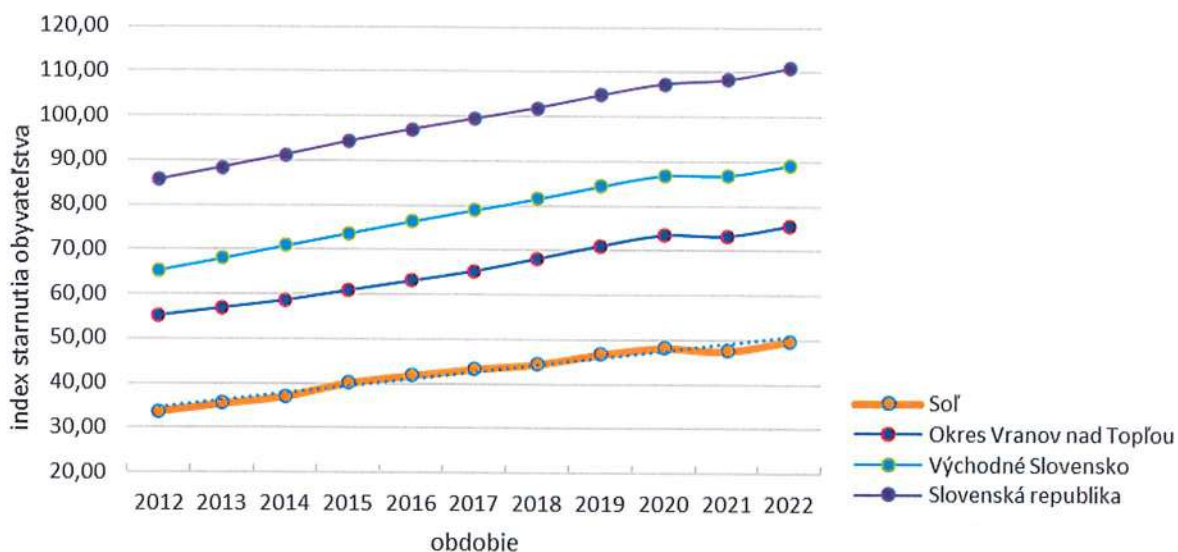
Zdroj: Štatistický úrad SR

Počas obdobia rokov 2012 - 2022 sa najvyšší absolútny nárast zaznamenal v produktívnom veku a to nárast o 85 obyvateľov, čo predstavuje nárast v tejto kategórii o 5,2%. Počet obyvateľov v poproduktívnom veku sa zvýšil o 83 osôb, čo predstavuje v tejto kategórii nárast na úrovni 40,1%. U obyvateľov v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles a to o 32 osôb za sledované obdobie, čo predstavuje -5,2% v tejto kategórii. **Index starnutia obyvateľstva**, ktorý predstavuje pomer poproduktívnej zložky a predproduktívnej zložky obyvateľstva, sa počas sledovaného obdobia vyvíjal relatívne rovnomerne. Na začiatku sledovaného obdobia v roku 2012 dosahoval hodnotu 33,71 čo predstavovalo 0,39 násobok

hodnoty za Slovensko a 0,61 násobok hodnoty za okres Vranov nad Topľou. Na konci sledovaného obdobia v roku 2022 index starnutia obyvateľov obce Sol' bol 49,83, čo predstavovalo 0,45 násobok hodnoty za Slovensku a 0,66 násobok hodnoty za okres. Najvyššiu hodnotu (49,83) dosiahol na konci sledovaného obdobia v roku 2022 a najnižšiu (33,71) na začiatku sledovaného obdobia v roku 2012.

Graf č.5: Porovnanie vývoja indexu starnutia obyvateľov obce Sol', okresu Vranov nad Topľou, východného Slovenska a Slovenska v období rokov 2012 – 2022.

Zdroj: Štatistický úrad SR

■ PROGNOZA VÝVOJA OBYVATEĽSTVA OBCE

Ako vstupné informácie pre posúdenie ďalšieho vývoja obyvateľov obce Sol' boli použité informácie a výstupy z publikácie „Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ spracovanej v októbri 2013 – Infostat. V tejto publikácii je spracovaná prognóza vývoja obyvateľov na úrovni okresov. Vychádzali sme z prognózy pre okres Vranov nad Topľou a zároveň aj z porovnania vzájomnej korelácie vývoja počtu obyvateľov okresu a obce Sol'. Na základe výstupov z uvedeného materiálu sa dá skonštatovať, že počet obyvateľov v okrese bude mať spočiatku mierne narastajúcu tendenciu, s postupným zmierňovaním a poklesom na konci obdobia.

Na základe interpolácie vzťahu vývoja počtu obyvateľstva okresu a obce predpokladáme nasledovný vývoj počtu obyvateľov obce Sol' v 5 ročných intervaloch:

Graf č.6: Prognóza vývoja počtu obyvateľov obce Sol' do roku 2035.

Tabuľka č.5: Prognóza vývoja obyvateľstva obce Sol' do roku 2035.

rok	Predpokladaný počet obyvateľov
2025	2597
2030	2593
2035	2588

Zdroj: Štatistický úrad SR, Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035 spracovanej v októbri 2013 – Infostat, vlastný prepočet autorov.

▪ MARGINALIZOVANÉ RÓMSKE KOMUNITY

Marginalizované rómske komunity sú definované ako komunity – koncentrácie Rómov, ktorí trpia vysokou mierou sociálnej exklúzie a deprivácie. Prvý ucelenejší prehľad o rómskych komunitách bol zverejnený v roku 2005 v Atlase Rómskych komunít na Slovensku. Posledná aktualizácia je z roku 2019.

Atlas Rómskych komunít definuje obydliá rómskej komunity v obci Sol' ako osadu na kraji osídlenia, v ktorej v 142 obydliach žije 1500 – 1600 ľudí. Reálny podiel rómskeho obyvateľstva je v obci 50-60%. Verejný vodovod, rozvod elektriny a plynu má dostupných 100% obydlií. Reálne využitie rozvodu elektriny je 100%, vody 95% a plynu 70%. Materská škola a základná škola sú vo vzdialenosti 1 km. Každé obydlie má na komunálny odpad pridelenú smetnú nádobu, ktorá sa pravidelne vyváža. K dispozícii sú aj veľkokapacitné kontajnery. Deti z osídlenia chodia do školského klubu a je zabezpečená doprava detí do najbližšej strednej a špeciálnej školy, ktoré sú vo vzdialenosti 11 km.

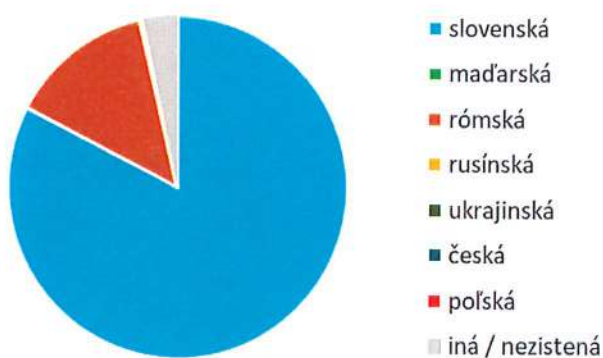

▪ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA NÁRODNOSTNEJ PRÍSLUŠNOSTI

Informácie o národnostnom zložení obyvateľstva obce Sol' sme čerpali zo Štatistického úradu SR na základe sčítania obyvateľov v roku 2021. Zvlášť sa sledovali národnosti slovenská, rómska, ukrajinská, rusínska, česká a poľská, ktoré sa historicky vyskytujú v regióne. Ostatné národnosti sme zaradili do skupiny iná/nezistená.

Podľa sčítania obyvateľov v roku 2021 sa k slovenskej národnosti v obci hlásilo spolu 2171 obyvateľov, čo predstavuje 82,6% obyvateľstva. Spolu 361 obyvateľov (13,7%) sa hlásilo k rómskej národnosti a 7 obyvateľov (0,3%) k českej národnosti. Spolu 2 obyvatelia uviedli ukrajinskú a 1 maďarskú národnosť. V prípade 87 obyvateľov (3,3%) sa národnosť nezistila, respektíve uviedli inú ako sledovanú národnosť.

Graf č.7: Národnostné zloženie obyvateľstva obce Sol' v roku 2021

Tabuľka č.6: Národnostné zloženie obyvateľstva obce Sol' v roku 2021

Národnosť	počet	%
slovenská	2171	82,6
maďarská	1	0,0
rómska	361	13,7
rusínska	0	0,0
ukrajinská	2	0,1
česká	7	0,3
poľská	0	0,0
iná / nezistená	87	3,3

Zdroj: Štatistický úrad SR

2.1.4 NEZAMESTNANOSŤ

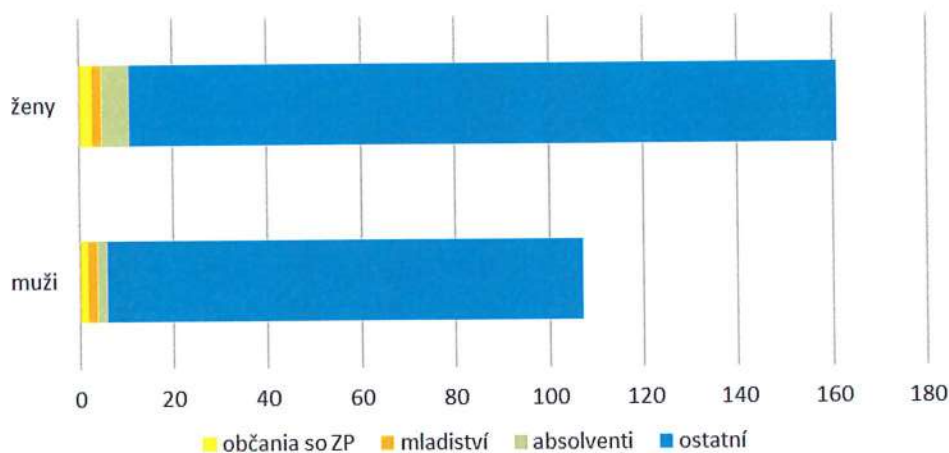
Celkový počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie (UoZ) v obci Sol' bol k 30.4.2024 spolu 268 z toho 161 žien 107 mužov a z toho je 8 absolventov, 4 mladiství a 5 občanov so zdravotným postihnutím.

Tabuľka č.7: Celkový počet UoZ k 30.4.2024

	SPOLU	z toho		
		občania so ZP	mladiství	absolventi
Muži	107	2	2	2
Ženy	161	3	2	6
SPOLU	268	5	4	8

Zdroj: ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

Graf č.8: Celkový počet UoZ k 30.4.2024

Zdroj: ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

▪ ŠTRUKTÚRA UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE PODĽA DOBY EVIDENCIE, VEKU A VZDELANIA

V štruktúre UoZ podľa dĺžky evidencie je kritická skupina dlhodobo nezamestnaných ľudí, ktorých návrat na trh práce je najťažší. Najviac uchádzačov – spolu 77 bolo práve v skupine nad 48 mesiacov. Pomerne veľa (41) uchádzačov bolo aj v skupine od 4 do 6 mesiacov. Najmenej uchádzačov o zamestnanie bolo v skupine od 37 do 42 mesiacov (2)

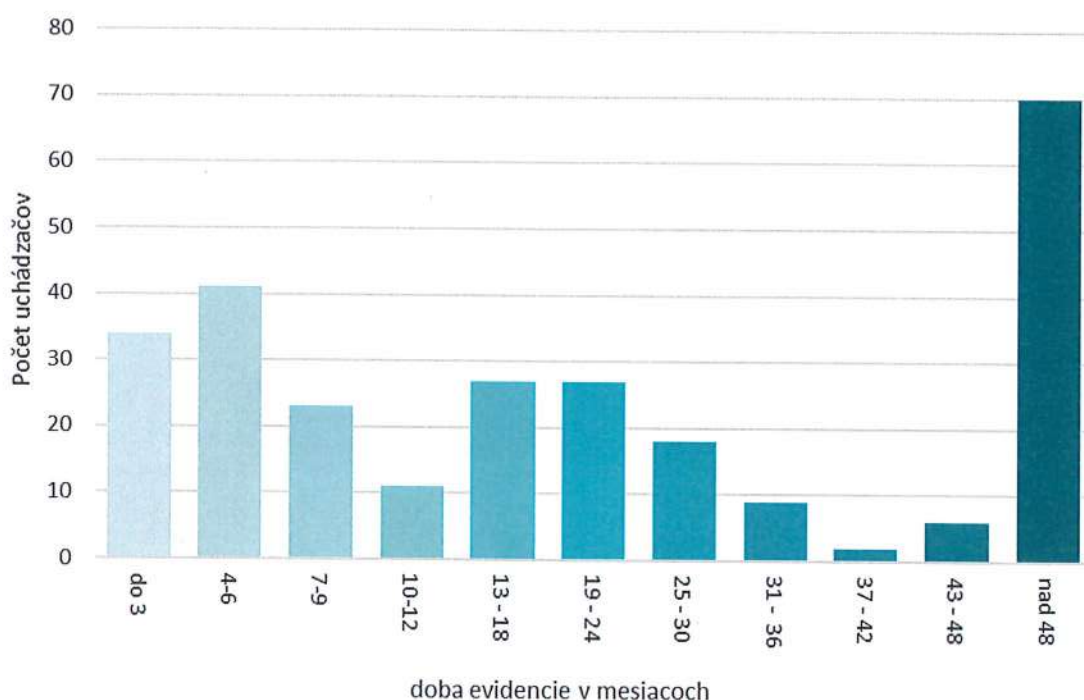

Tabuľka č.8: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie v obci Sol' k 30.4.2024

	doba v evidencii uchádzačov o zamestnanie (mesiace)										
	do 3	4-6	7-9	10-12	13 - 18	19 - 24	25 - 30	31 - 36	37 - 42	43 - 48	nad 48
Muži	20	24	6	5	15	12	6	4	1	1	13
Ženy	14	17	17	6	12	15	12	5	1	5	57
SPOLU	34	41	23	11	27	27	18	9	2	6	70

Zdroj: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny

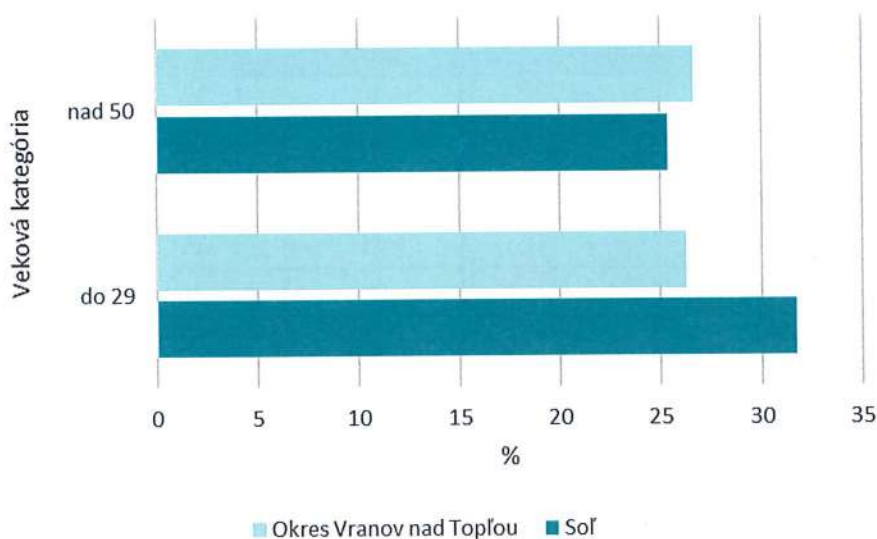
Graf č.9: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie v obci Sol' k 30.4.2024

V štruktúre UoZ podľa veku sú dve kritické skupiny, a to skupina do 25 respektíve do 29 rokov a skupina nad 50 rokov. Tieto skupiny tvorili k 30.4.2024 na základe údajov z ÚPSVaR v štruktúre nezamestnaných podľa veku v obci Sol' spolu 57,09 % (za okres Vranov nad Topľou je to 52,8%) celkového počtu UoZ. Z toho je 31,7 % ľudí vo veku do 29 rokov a 25,4% vo veku nad 50 rokov. Štruktúra UzO v obci Sol' v uvedených kategóriách v relatívnom pomere a pri zohľadnení rozdielnosti absolútnych počtov je porovnateľná so situáciou v okrese Vranov nad Topľou, pričom v kategórii nad 50 rokov je priaznivejšia a v kategórii do 29 rokov nepriaznivejšia oproti situácii v okrese.

Graf č.10: Štruktúra UoZ v ohrozených skupinách v obci Sol' k 30.4.2024

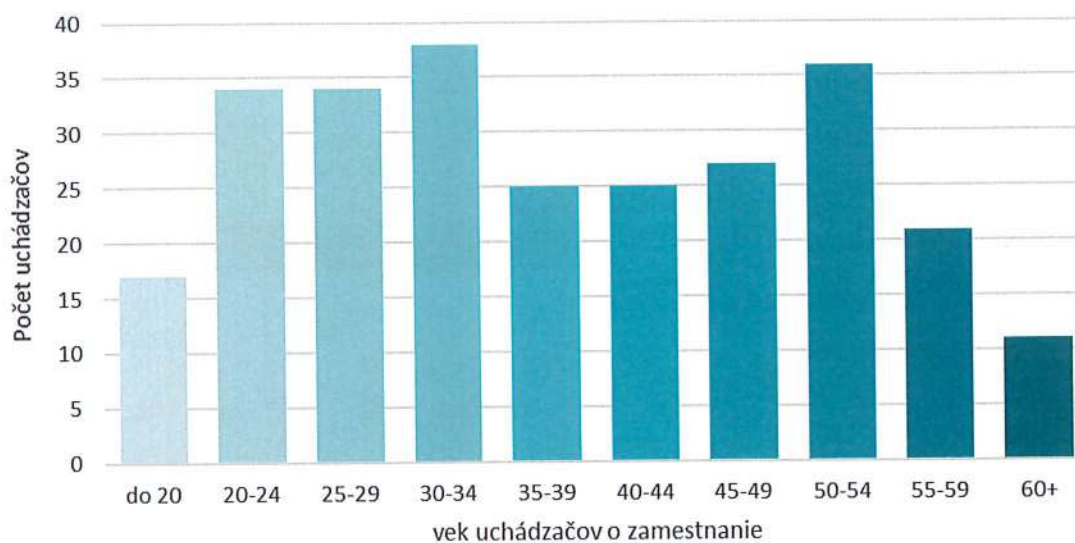
Najviac UoZ je v segmente od 30 do 44 rokov veku a to 38 ľudí a najmenej v segmente nad 60 rokov (11 ľudí).

Tabuľka č.9: Štruktúra UoZ podľa veku v obci Sol' k 30.4.2024

	vek uchádzača o zamestnanie									
	do 20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60+
Muži	7	16	16	13	7	10	9	13	9	7
Ženy	10	18	18	25	18	15	18	23	12	4
SPOLU	17	34	34	38	25	25	27	36	21	11

Zdroj: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny

Graf č.11: Štruktúra UoZ podľa veku v obci Sol' k 30.4.2024

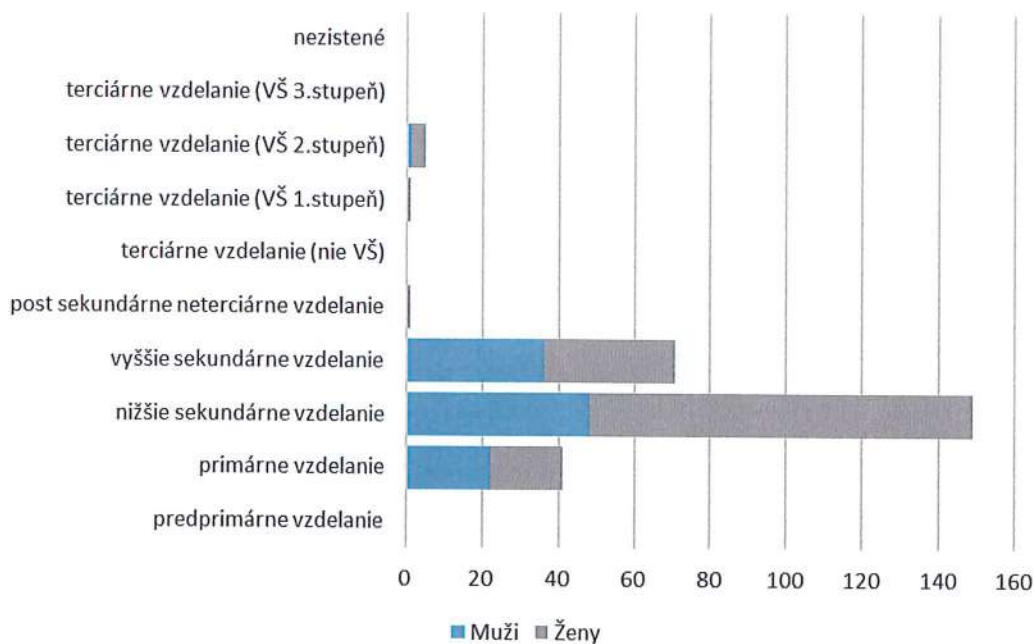
Tabuľka č.20: Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania v obci Sol' k 30.4.2024

najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Muži	Ženy	Spolu
predprimárne vzdelanie	0	0	0
primárne vzdelanie	22	19	41
nižšie sekundárne vzdelanie	48	101	149
vyššie sekundárne vzdelanie	36	35	71
post sekundárne neterciárne vzdelanie	0	1	1
terciárne vzdelanie (nie VŠ)	0	0	0
terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)	0	1	1
terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)	1	4	5
terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)	0	0	0
nezistené	0	0	0

Zdroj: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny

Podľa klasifikácie ISCED (Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania) Bolo k 30.4.2024 v obci Sol' najviac UoZ s ukončeným nižším sekundárnym vzdelaním (stredné odborné bez maturity) a to spolu 149 UoZ z toho 48 mužov a 101 žien. Ďalšia výrazne zastúpená skupina boli UoZ s vyšším sekundárnym vzdelaním (úplné stredné s maturitou), kde bolo spolu 71 UoZ toho 36 mužov a 35 žien. Nasledovala skupina s primárnym vzdelaním spolu 41 UoZ, z toho 22 mužov a 19 žien. Jeden muž a štyri ženy boli s ukončeným vzdelaním 2. stupňa.

Graf č.22: Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania v obci Sol' k 30.4.2024

2.1.5 CIEĽOVÉ HODNOTENIE SOCIÁLNEHO POTENCIÁLU OBCE

Priemerný počet obyvateľov na jednu obec v okrese Vranov nad Topľou je 1189 obyvateľov/obec vrátane miest. Bez obcí so štatútom mesta je to 833 obyvateľov / obec. Obec Sol' so svojimi 2604 obyvateľmi k 31.12.2022 patrí medzi veľké obce okresu.

Počet obyvateľov obce Sol' v celom sledovanom období (2012 - 2022) plynule rástol do roku 2020, následne od roku 2021 začal klesať. Celkový nárast v počte obyvateľov za celé sledované obdobie predstavuje 136 osôb. V roku 2012 mala obec spolu 2 468 obyvateľov, na konci sledovaného obdobia v roku 2022 to bolo spolu 2 604 obyvateľov. Predstavuje to nárast počtu obyvateľstva o 5,51%. Na náraste počtu obyvateľov obce Sol' sa podieľal prirodzený prírastok počtu obyvateľov, ktorý v sledovanom období predstavuje +175 osôb. Saldo migrácie bolo záporné - 40 osôb. Prognóza vývoja počtu obyvateľov obce do roku 2035 predpokladá mierne klesajúcu tendenciu.

Počas obdobia rokov 2012 - 2022 sa najvyšší absolútny nárast zaznamenal v produktívnom veku. Počet obyvateľov v poproduktívnom veku sa zvýšil o 83 osôb čo predstavuje v tejto kategórii nárast na úrovni 40,1% . U obyvateľov v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles. Vývoj indexu starnutia obyvateľov obce Sol' má za sledované obdobie síce stúpajúcu tendenciu ale na relatívne nízkych hodnotách.

Na základe sčítania obyvateľov v roku 2021 najväčšiu skupinu v obci Sol' tvoria obyvatelia so základným vzdelaním, nasleduje skupina obyvateľov so stredným odborným vzdelaním bez maturity. Obidve skupiny majú v obci vyššie zastúpenie ako má okres, región a Slovensko. Skupina obyvateľov s úplným stredným vzdelaním s maturitou, a vyšším odborným vzdelaním a vysokoškolským vzdelaním je v obci zastúpená nižšie je to v referenčných územiach. Obyvateľov nad 15 rokov bez vzdelania bolo pri sčítaní obyvateľov v roku 2021 spolu 12 (0,46%) čo je najvyššia hodnota v rámci referenčných území a predstavuje 1,64 násobok hodnoty za Slovenskú republiku. Uvedené údaje naznačujú, že obec Sol' má nevyhovujúcu vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva.

Celkový počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie (UoZ) v obci Sol' bol k 30.4.2024 spolu 268. Podľa dĺžky evidencie bolo najviac UoZ v kritickej skupine (nad 48 mesiacov) V štruktúre UoZ podľa veku sú dve kritické skupiny, a to skupina do 25 respektíve do 29 rokov a skupina nad 50 rokov. Tieto skupiny tvorili k 30.4.2024 na základe údajov z ÚPSVaR v štruktúre nezamestnaných podľa veku v obci Sol' spolu 57,1 % (za okres Vranov nad Topľou je to 52,8%) celkového počtu UoZ. Z toho je 31,7 % ľudí vo veku do 29 rokov a 25,3% vo veku nad 50 rokov. Štruktúra UzO v obci Sol' v uvedených kategóriách v relatívnom pomere a pri zohľadnení rozdielnosti absolútnych počtov, je v skupine nad 50 rokov priaznivejšia a v skupine do 29 nepriaznivejšia ako v okrese Vranov nad Topľou, pričom je v obci v porovnaní s okresom vyššie zastúpenie UoZ s nižším vzdelaním a nižšie zastúpenie UoZ s vyšším dosiahnutým vzdelaním.

2.1.6 SPOLOČENSKÝ ŽIVOT, KULTÚRA A ŠPORT

V obci Sol' sa nachádza kultúrny dom s kapacitou 150 osôb. Pre športové vyžitie je k dispozícii futbalové ihrisko s tribúnou a zázemím, multifunkčné ihrisko a posilňovňa. Je tu obecná knižnica a obecný úrad vydáva občasník – Solianske noviny v tlačenej aj elektronickej verzii.

V oblasti kultúry a športu je obec aktívna a počas celého roka pripravuje množstvo kultúrnych a športových akcií ako napríklad:

- Stavanie mája,
- Obecné slávnosti „Pred svatim Janom“,
- Guláš Majster -tradičná súťaž vo varení gulášu,
- Október -mesiac úcty k starším

a veľa ďalších.

V obci sú aktívne združenia a spolky ako

- ZO Jednota Dôchodcov na Slovensku,
- Šachový klub Sol',
- MO Matice Slovenskej,
- Miestny spolok SČK,
- DHZ Sol',
- Ženský spevácky súbor Sol'anské Nevesty,
- Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých,
- Futbalový klub Sol',

ktoré takisto organizujú rôzne kultúrno-spoločenské podujatia pre svojich členov, ale aj pre širokú verejnosť.

2.1.7 ŠKOLSTVO A VZDELANIE

V obci funguje základná škola a materská škola.

Základná škola. Základný kameň terajšej školy bol položený 1.mája 1956, vyučovať sa v nej začalo na jeseň v roku 1957. V r.1975 vyrástla nová budova školy s ôsmimi triedami. Naďalej sa však učilo na dve zmeny, pretože Sol' bola strediskovou obcou a školu navštevovali žiaci z Hlinného, Rudlova, Čaklova a Zámutova. V roku 1976 boli dobudované školské dielne a skleník. Od školského roku 1990/91 sa podarilo odstrániť dvojzmennosť vo vyučovaní tak, že v Čaklove a v Zámutove boli zriadené plne organizované školy. Súčasťou školy je školská jedáleň, školský klub detí a školský park. Základná škola je plne organizovaná s kapacitou 600 žiakov.

V aktuálnom školskom roku 2023/2024 školu navštevuje 440 žiakov v 24 triedach. Na prvom stupni je to 9 tried a na druhom stupni 15 tried. Z uvedeného počtu sú v škole 4 špeciálne

triedy. Počet tried a žiakov sa počas jednotlivých školských rokov mení. Vývoj počtu žiakov a tried za posledných päť rokov prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č.21: Počet žiakov a tried v ZŠ v období 2019-2024

Školský rok	Počet žiakov školy	Počet tried v škole
2019/2020	468	24
2020/2021	463	24
2021/2022	456	24
2022/2023	446	23
2023/2024	440	24

Zdroj: OÚ Sol'

Základnú školu v Soli navštevujú okrem žiakov z obce Sol', ktorí tu plnia povinnú školskú dochádzku od 1. ročníka, aj žiaci z obce Hlinné, Jastrabie n/T a Rudlov, a to od 5. ročníka po 9-ty. Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia tvoria súčasť takmer každej triedy. Ide o viac ako 80 % z celkového počtu žiakov. Dvakrát v školskom roku dostávajú zdarma učebné pomôcky. Zdarma je aj obed, ktorý majú nielen žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia, ale všetci žiaci školy.

V škole je zriadené jedno oddelenie školského klubu detí, školská jedáleň s výdajňou jedla a v priestoroch školy sa nachádza aj obecná knižnica.

Školský areál pozostáva z 2 budov, ktoré sú spojené spojovacou chodbou. Škola bola zrekonštruovaná. Počas rekonštrukcie sa vymenili okná, prebehla celková rekonštrukcia strechy, úprava podláh, zateplenie fasády, rekonštrukcia sociálnych zariadení, vymaľovanie interiéru. Okrem toho sa, v priebehu posledných rokov, uskutočnila úprava a revitalizácia vstupného areálu vrátane asfaltovania školského dvora a príľahlých komunikácií, osadili sa nové lavičky a studňa, uskutočnila sa kompletná rekonštrukcia telocvične (výmena obkladu a podlahy) a pribudli nástenné maľby a drevený obklad na chodbe k nej, nastala výmena dverí a podlahy vo vestibule školy, ako aj výmena podlahy na 1. a 2. poschodí starej budovy, kde pribudli oddychové zóny, uskutočnila sa kompletná výmena a rekonštrukcia kanalizačného potrubia.

Bola zrekonštruovaná aj školská kuchyňa, ktorá pred rokom prešla kompletnou prestavbou, a to od rozvodov, cez nové obklady a dlažbu, znížené stropy, maľby, okná a dvere. Do kuchyne pribudli aj nasledujúce zariadenia: nový kotol, nová umývačka riadu, nový digestor a v pláne je aj výmena konvektomatu.

Na škole prebieha separovaný zber odpadu. Klasické žiarovky a žiarivky boli nahradené LED svetidlami. Klasické počítače sa nahradili Sino technológiou, ktorá tiež ušetrí množstvo odobratej elektrickej energie. Škola získala v spolupráci s OcÚ Sol' fotovoltaické panely a 30 KW zariadenie na výrobu elektrickej energie zo slnka.

V súčasnej dobe má škola 54 zamestnancov, z toho je 42 pedagogických (6 asistenti) a 12 nepedagogických zamestnancov. Kolektív tvoria prevažne ženy. Veková skladba kolektívu je vyhovujúca, približne polovica pedagógov má spĺňajú pedagogickú a odbornú spôsobilosť pre daný typ školy. Škola zamestnáva jednu vychovávateľku ŠKD približne 40 rokov. Takmer všetci sú kvalifikovaní s niekoľkoročnou pedagogickou praxou.

Škola sa aktívne zúčastňuje rôznych súťaží organizovaných Ministerstvom školstva, Centrom voľného času či KSU PO. V roku 2022 sa deti zo ZŠ zúčastnili súťaží ako Hodžov novinový článok, športovej súťaže v cestom behu, Matematický klokan, Môj farebný svet, Talenty 2022, Rómovia recitujú, Medziriadky, Pytagoriáda, E-Bobor a ďalších. Škola spolu s rodičmi pripravuje pre žiakov rôzne akcie ako napríklad stolnotenisový turnaj, Pasovanie prvákov, Tekvicová párty, Jesenný turnaj v malom futbale, Mikulášsky futbalový turnaj, Vianočná akadémia spojená s vianočnou burzou.

Materská škola. História predškolskej výchovy sa v obci spája so vznikom Jednotného roľníckeho družstva v roku 1949. Vzhľadom na demografický vývoj existujúce priestory nepostačovali a v roku 2011 boli rozšírené o ďalší pavilón. Materská škola Sol' Poskytuje celodennú starostlivosť deťom od dvoch do šiestich rokov, deťom s odloženým plnením povinnej školskej dochádzky a deťom s dodatočným odloženým plnením povinnej školskej dochádzky. Zriaďovateľom MŠ je obec Sol'. V školskom roku 2023-2024 materskú školu navštevuje 90 detí, ktoré sú zaradené do 4 tried.

MŠ zabezpečuje výchovu a vzdelávanie v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie v materských školách a plní výkonové štandardy stanovené týmto kurikulárnym dokumentom. Cieľom je osobnostný rozvoj dieťaťa v kognitívnej, psychomotorickej a sociálno-emocionálnej oblasti. Deti pravidelne pripravujú vystúpenia pri príležitosti

- Mesiaca úcty k starším,
- Vianociam,
- Dňu matiek.

Prevádzku MŠ zabezpečuje 12 zamestnancov. Z toho 7 pedagogických (6 učiteliek + 1 asistentka), 5 prevádzkových zamestnancov.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva. Údaje o vzdelaní obyvateľstva sa získavajú v pravidelných 10 ročných intervaloch pri sčítaní obyvateľstva. Posledné známe údaje sú z roku 2021. Najväčšiu skupinu v obci Sol' tvoria obyvatelia so základným vzdelaním a to 865 obyvateľov (32,90%). Čo je najvyššie zastúpenie v rámci referenčných území (okres, východné Slovensko, SR) a predstavuje 1,94 násobok zastúpenia v rámci Slovenska. Nasleduje skupina 557 obyvateľov so stredným odborným vzdelaním bez maturity (21,19%), čo je tiež najvyššie zastúpenie v rámci referenčných území a predstavuje 1,10 násobok zastúpenia v rámci Slovenska. Úplné stredné vzdelanie s maturitou má 418 obyvateľov (15,9%), vysokoškolské

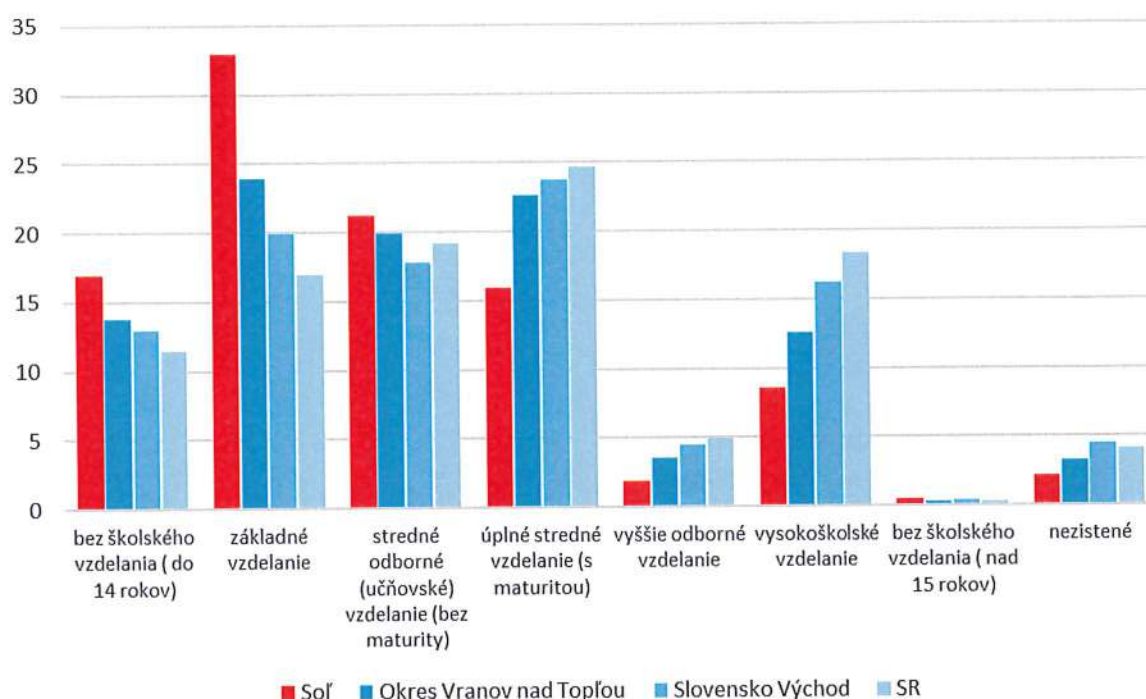
vzdelanie 229 obyvateľov (8,60%), a vyššie odborné vzdelanie 49 obyvateľov (1,86%). Všetky uvedené hodnoty sú nižšie ako hodnoty za referenčné územia. Obyvateľov nad 15 rokov bez vzdelania bolo pri sčítaní obyvateľov v roku 2021 spolu 12 (0,46%) čo je najvyššia hodnota v rámci referenčných území a predstavuje 1,64 násobok hodnoty za Slovenskú republiku.

Tabuľka č.22: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Sol' v roku 2021

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	počet	%
bez školského vzdelania (do 14 rokov)	446	16,96
základné vzdelanie	865	32,90
stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	557	21,19
úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	418	15,90
vyššie odborné vzdelanie	49	1,86
vysokoškolské vzdelanie	226	8,60
bez školského vzdelania (nad 15 rokov)	12	0,46
nezistené	56	2,13

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.23: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Sol' v roku 2021

Zdroj: Štatistický úrad SR

2.2 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Východiskom k spracovaniu analýzy stavu poskytovaných služieb boli dostupné údaje obce Sol', odborné skúsenosti z práce terénnych sociálnych pracovníkov obce a iných zamestnancov obce a informácií získaných od organizácií pôsobiach v obci. Údaje boli získané osobným a elektronickým kontaktom s poskytovateľmi služieb.

SWOT analýza je jedným zo základných nástrojov strategického plánovania a rozvoja, používa sa na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb, ktoré spočívajú v danom projekte, pláne, ktorého výsledkom je realizácia konkrétneho cieľa. Základom SWOT analýzy je jasne definovaný jej cieľ a postup krokov, ktoré to majú zabezpečiť.

SWOT analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb obce Sol'

Silné stránky	Slabé stránky
- vypracovanie KPSS obce ako nástroj strategického plánovania - záujem obce na poskytovaní a rozširovaní sociálnych služieb - existencia terénnej sociálnej práce - existencia občianskych hliadok - existujúce komunitné centrum - možnosť stravovania odkázaných občanov - záujem obce riešiť problematiku ľudí ohrozených sociálnym vylúčením - opatrovateľská služba - sieť sociálnych služieb s potencióalom ďalšieho rozvoja - široká škála kultúrno spoločenských aktivít v obci - existencia miestnej organizácie seniorov - existencia dostatku spolkov a občianskych združení (futbalový a šachový klub) - v obci je zdravotné stredisko aj lekáreň - aktívna hasiči, ktorí môžu pomôcť aj pri dobrovoľných aktivitách - pokoj vidieckeho prostredia - funkčný kamerový systém v obci	- chýbajúce dostupné nájomne byty - absencia hygienického centra - nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb - nárast počtu seniorov - migrácia mladej generácie - absencia denného centra v obci - nedostatok vlastných finančných prostriedkov na realizovanie zámerov v obci - výrazné starnutie obyvateľstva
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EU a iných zdrojov - využitie Európskych investičných fondov a grantov na financovanie rozvojových aktivít sociálnej oblasti - zriadenie denného stacionára	- zvyšujúci sa počet občanov odkázaných na sociálne služby - nízke príjmy seniorov neumožňujúce spolupodieľať sa na poskytovaní sociálnych služieb - nárast počtu osôb s ťažkým zdravotným postihnutím

- vzdelanie a rekvalifikácie dospelých občanov použiteľných pre trh práce - realizácia spoločných aktivít pre minoritu a majoritu - pokračovať v poskytovaní existujúcich sociálnych služieb - sieťovanie sociálnych služieb - zvýšenie záujmu a účasti verejnosti na komunitnom plánovaní	- možný odliv kvalifikovaných odborníkov zo sociálnej sféry do iných odvetví - administratívno právne prekážky- nestabilná legislatíva - rastúca neochota obyvateľov zapájať sa do komunálnych aktivít - nedostatočná podpora talentovaných detí a mládeže v jednotlivých druhov športov a v oblasti umenia

2.2.1 SOCIÁLNE SLUŽBY V OBCI

Poslaním sociálnych služieb je pomôcť ľuďom udržať si alebo znovu získať svoje miesto v spoločnosti, v komunite, kde žijú. Ich cieľom je zaistiť pomoc a podporu ľuďom, ktorí riešia najrôznejšie problémy z dôvodu nepriaznivej sociálnej situácie, dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, zdravotného postihnutia, či krízovú sociálnu situáciu a nie sú schopní tieto problémy riešiť bez pomoci druhých.

2.2.2 VEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Verejným poskytovateľom sociálnych služieb môže byť obec, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, vyšší územný celok a právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom

Obec Sol' v zmysle zákona o sociálnych službách zabezpečuje svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby a sociálnu pomoc:

- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom;
- **posudková činnosť** na účely odkázanosti na sociálnu službu: vyššie spomínaná povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;
- **terénna sociálna služba** krízovej intervencie: poskytuje sa prostredníctvom národného projektu Terénna sociálna práca a Komunitné centrá „ Spolu pre komunitu“ .

Terénna sociálna práca. Cieľom terénnej sociálnej práce je komplexné riešenie sociálnej exklúzie marginalizovaných skupín občanov žijúcich v obci. Prostredníctvom TSP obec systematicky prispieva k zlepšeniu kvality života jednotlivcov a rodín v riziku sociálneho vylúčenia. V roku 2024 obec túto činnosť zabezpečuje prostredníctvom 4 terénnych

sociálnych pracovníkov a jednej asistentky terénneho sociálneho pracovníka. Hlavným cieľom projektu je poskytovanie kvalitných služieb klientom z marginalizovaných rómskych komunít, ktorí patria medzi najviac vylúčené skupiny alebo skupiny ohrozené sociálnym vylúčením a chudobou. Terénna sociálna práca je prevažne vykonávaná v prirodzenom prostredí človeka (v byte, komunite, vo voľnom priestranstve) a je zameraná na prevenciu sociálneho vylúčenia alebo jeho prehĺbovania, na uľahčovanie života, sprevádzanie v ťažkých životných situáciách a zmierňovanie dopadov zlej sociálnej situácie: chudoby a sociálneho vylúčenia.

Prostredníctvom terénnej sociálnej práce sa v národnom projekte plánuje dosiahnuť začlenenie osôb žijúcich v marginalizovaných rómskych komunitách do spoločnosti, zlepšiť resp. zmierniť ich nepriaznivé životné situácie tak, aby mali dôstojné podmienky a reálne možnosti na zmenu týchto nepriaznivých životných situácií. Medzi ďalšie vybrané dôležité aktivity projektu patrí aj zvyšovanie profesionalizácie výkonu terénnej sociálnej práce prostredníctvom tematických vzdelávacích aktivít pre TSP a TP, odborného tematického vzdelávania RK, lokálnych porád, pravidelnej supervízie a sieťovanie s ostatnými pomáhajúcimi profesiami pôsobiacimi v marginalizovaných rómskych komunitách (www.mpsvr.sk);

Opatrovateľská služba. Sociálna služba poskytovaná obcou terénnou formou na neurčitý čas fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách a tiež fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 tohto zákona. Ide teda najmä o pomoc osobám, ktoré majú zníženú sebestačnosť z dôvodu veku, chronického ochorenia alebo zdravotného postihnutia a sú odkázaní na pomoc inej osoby pri úkonoch sebaobsluhy (osobná hygiena, stravovanie, pomoc pri vyzliekaní a obliekaní, pomoc pri chôdzi), úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť (nákup, príprava jedla, upratovanie, pranie, žehlenie) a pri základných sociálnych aktivitách (sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí).

Obec Sol' túto sociálnu službu poskytuje na základe VZN č. 69/2023 o poskytovaní opatrovateľskej služby, o spôsobe určenia a výške úhrady za poskytnutú opatrovateľskú službu na území obce Sol'. V zmysle tohto VZN je výška úhrady za opatrovateľskú službu 0,50 €/hod. Opatrovateľskú službu poskytuje obec terénnou formou, v čase spracovania tohto KPSS ju poskytuje ôsmim osobám prostredníctvom ôsmich opatrovateľiek. V obci nepôsobia žiadni iní verejní poskytovatelia sociálnych služieb.

Posudkovú činnosť obec Sol' vykonáva povinne zo zákona na účely poskytovania sociálnej služby. Táto činnosť pozostáva z lekárskej a zo sociálnej posudkovej činnosti. Cieľom posudkovej činnosti je zistiť odkázanosť fyzickej osoby na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a odkázanosť na poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti. Lekársku posudkovú činnosť vykonáva lekár na základe zmluvy s obcou. V rámci nej lekár hodnotí a posudzuje zdravotný stav a zmeny zdravotného stavu fyzickej osoby, ktorá podala obci žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu.

Posudzujúci lekár pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje so sociálnym pracovníkom obce. Sociálnu posudkovú činnosť vykonáva zamestnanec obce (alebo iná osoba na základe zmluvnej spolupráce s obcou). V rámci nej sa posudzujú individuálne predpoklady fyzickej osoby, jej rodinné prostredie a prostredie, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok, ktorý obsahuje znevýhodnenia fyzickej osoby v oblasti úkonov sebaobsluhy, úkonov starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivít. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, záujem o tieto sociálne služby, na ktoré vydáva obec v rámci svojich kompetencií rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu, je primeraný počtu obyvateľov obce Sol'.

Za posledných 5 rokov vydala obec 28 rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu, z čoho 7 rozhodnutí bolo vydaných na sociálnu službu v zariadení pre seniorov a 21 rozhodnutí na opatrovateľskú službu.

Tabuľka č. 23: Rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu vydané obcou Sol' v období 2020-6/2024

Počet/rok	2020	2021	2022	2023	2024	SPOLU
Vydané rozhodnutia o odkázanosti na opatrovateľskú službu	5	6	4	6	0	21
Vydané rozhodnutia o odkázanosti na soc. službu v zariadení pre seniorov	2	0	2	2	1	7
Vydané rozhodnutia o odkázanosti na soc. službu v zariadení opatrovateľskej služby	0	0	0	0	0	0
Vydané rozhodnutia o odkázanosti na soc. službu v dennom stacionári	0	0	0	0	0	0
ROZHODNUTIA SPOLU:	7	6	6	8	1	28

Zdroj: Obecný úrad Sol'

2.2.3 NEVEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V Obci Sol' v čase spracovania tohto Komunitného plánu nepôsobí žiaden neverejný poskytovateľ sociálnych služieb, ktorý by bol zapísaný v registri poskytovateľov sociálnych služieb. Obyvatelia obce Sol' však v prípade potreby môžu využiť pomoc viacerých neverejných (ako aj verejných) poskytovateľov, ktorí poskytujú sociálne služby rôznou formou (terénnou, ambulantnou, príp. inou) či už na území celého Prešovského kraja alebo v regióne okresu Vranov nad Topľou, príp. iného okresu v rámci Slovenska.

2.2.4 AKTIVITY OBCE SOL' A INÝCH SUBJEKTOV NA ÚSEKU SOCIÁLNEJ STAROSTLIVOSTI (MIMO PÔSOBNOSTI ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH)

Okrem vyššie uvedených služieb, zabezpečovaných na základe zákona o sociálnych službách, zabezpečuje obec Sol' pre svojich obyvateľov na úseku sociálnych vecí a v záujme podpory komunitného rozvoja aj iné služby, podporu, pomoc a aktivity (na základe iných zákonov alebo všeobecne záväzných nariadení obce):

- **donáška obedov seniorom a ŤZP osobám:** pomoc osobám, ktoré si nevedia zabezpečiť obed vlastnou cestou; Ide o službu spojenú s prípravou, výdajom a rozvozom stravy do domácností, ktorú obec na požiadanie zabezpečuje imobilným osobám alebo osobám so zníženou schopnosťou pohybu, príspevok sa poskytuje dôchodcom na jedno teplé jedlo denne každý pracovný deň v mesiaci, výška príspevku závisí od výšky poberaného dôchodku žiadateľa. V čase spracovania tohto KPSS poskytuje obec donášku obedov 54 osobám;

- **sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela:** obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zabezpečuje rodine, maloletému dieťaťu, mladému dospelému a iným dospelým osobám ochranu a starostlivosť. V prípade umiestnenia maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti spolupôsobí pri obnove rodinných pomerov za účelom návratu dieťaťa do prirodzeného rodinného prostredia a vyhľadáva fyzické osoby, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti. Poskytuje pomoc mladému dospelému po skončení ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania. Pomoc na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately obec poskytuje povinne za predpokladu, že takáto situácia nastane.

Významnú pomoc pre obyvateľov obce Sol' na úseku zdravotníctva a sociálnych vecí poskytujú aj spoločnosti, ktoré prevádzkujú **Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS)**. Jedna z takýchto agentúr pôsobí aj u nás v obci. Táto služba ošetrovateľskej starostlivosti sa však už neposkytuje podľa zákona o sociálnych službách – no jej význam je pre obyvateľov, ktorí ju potrebujú, obrovský. ADOS je vo všeobecnosti zariadenie ambulantnej zdravotnej starostlivosti, ktoré poskytuje komplexnú domácu ošetrovateľskú starostlivosť. Vykonáva ju zdravotná sestra v domácom prostredí alebo v inom prirodzenom sociálnom prostredí klienta. Domácu ošetrovateľskú starostlivosť navrhuje pre klienta praktický lekár zdravotnej starostlivosti, s ktorým má táto fyzická osoba uzavretú dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Môže ju odporučiť aj lekár špecializovanej ambulantnej starostlivosti, ošetrojúci lekár ústavnej zdravotnej starostlivosti alebo ošetrojúca sestra ústavnej zdravotnej starostlivosti. Výkony za túto ošetrovateľskú starostlivosť sú plne hrazené zdravotnou poisťovňou klienta, čiže pre klienta sú bezplatné. ADOS poskytuje prostredníctvom zdravotných sestier pacientom zdravotnícke výkony ako napr. ošetrovanie rán, dekubitov, vredov, realizácia odberov, podávanie liekov, infúzií, rehabilitácia a pod. 50 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti): služby poskytované v spolupráci s Úradom práce, sociálnych

vecí a rodiny, cieľom ktorých je udržiavať, resp. rozvíjať u nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky.

- **iné opatrenia aktívnej politiky trhu práce** (napr. podľa § 50 zákona č. 5/2024 Z.z. o službách zamestnanosti): služby poskytované v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorých je udržiavať, resp. rozvíjať u nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky.

2.2.5 FUNKCIA OSOBITNÉHO PRÍJEMCU ŠTÁTNYCH A SOCIÁLNYCH DÁVOK

Ak oprávnená osoba nevyužíva štátnu alebo sociálnu dávku v súlade s účelom na ktorý je určená, platiteľ (UPSVaR, SP) určí obec za osobitného príjemcu, ktorý tieto dávky vypláca. Právny predpis priamo neurčuje spôsob a formu vykonávania osobitného príjemcu. Obec môže realizovať výkon osobitného príjemcu 2 spôsobmi:

- vecná forma
- peňažná forma

Tabuľka č. 24: Prehľad vyplácania štátnych a sociálnych dávok formou Inštitútu osobitného príjemcu

	Dávka v hmotnej núdzi	Prídavok na deti	Rodičovský príspevok	Prís. na opatrovanie	Komp. príspevok	invalid. dôchodok
2022	69	214	1	1	1	0
2023	24	35	3	1	12	0
2024	19	27	2	1	1	2

Zdroj: Obec Sol'

Jednorazová dávka v hmotnej núdzi. Poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi obcou je súčasť nástrojov sociálnej pomoci občanom. Jednorazová dávka v hmotnej núdzi je peňažná dávka, t. j. plnenie peňažnej povahy, ktoré obec môže poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v hmotnej núdzi. Obec Sol' túto dávku poskytuje občanom na základe prijatého uznesenia VZN č.26/2017 o nakladaní s finančnými prostriedkami v oblasti sociálnej pomoci, vid' tabuľka.

Tabuľka č. 25: Formy sociálnej pomoci

Forma sociálnej pomoci	2022	2023	6/2024	spolu
Návratná soc. výpomoc	27	25	8	60
Nenávratná soc. výpomoc	3	0	0	3
Spolu	30	20	8	63

Zdroj: Obec Sol'

3. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť určuje hlavné ciele a priority sociálnych služieb s prihliadnutím na miestne podmienky a špecifiká za účasti všetkých aktérov komunitného plánovania, zadefinovaním rozvojovej stratégie pre sociálnu oblasť, na základe výsledkov analytickej fázy a zistených potrieb komún. Stratégia rozvoja sociálnych služieb bola premietnutá do priorít, opatrení a aktivít, ktorých realizácia umožní naplniť hlavný cieľ a víziu sociálnych služieb v obci Sol'

3.1 URČENIE CIEĽOV A PRIORÍT ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE SOL'

Vízia:

Obec Sol' je v roku 2029 obcou s vytvorenými podmienkami pre udržateľný komunitný rozvoj, a pre poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre jednotlivé sociálne skupiny obyvateľov, ktoré zároveň rešpektujú ich potreby.

Hlavný cieľ:

Vytvoriť podmienky pre udržateľný komunitný rozvoj obce Sol' s dôrazom na poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre jednotlivé sociálne skupiny, ktoré rešpektujú ich potreby.

PRIORITA	OPATRENIE	AKTIVITA	CIEĽOVÁ SKUPINA
1. PODPORA ZOTRVANIA SENIOROV V PRIRODZENOM PROSTREDÍ ROZVOJOM TERÉNNYCH, AMBULANTNÝCH SOC. SLUŽIEB	1.1 ZABEZPEČENIE INFORMOVANOSTI OBČANOV O MOŽNOSTIACH A PODMIENKACH VYUŽÍVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCE	1.1.1 Zabezpečenie informovanosti občanov o možnostiach a podmienkach využívania sociálnych služieb	Obyvatelia obce, Znevýhodnené skupiny obyvateľov
	1.2 SKVALITŇOVANIE ZÁZEMIA PRE ZNEVÝHODNENÉ SKUPINY OBČANOV	1.2.1 Podpora spoločenských a záujmových organizácií znevýhodnených skupín obyvateľov a ich aktivít	Obyvatelia obce, Znevýhodnené skupiny obyvateľov
		1.2.2 Pokračovanie v mapovaní potrieb všetkých znevýhodnených skupín občanov	Znevýhodnené skupiny obyvateľov
		1.2.3 Podpora ohrozených rodín v kríze	Rodiny v kríze
2. VYTVÁRANIE PODMIENOK PRE ROZVOJ INFRAŠTRUKTÚRY	2.1 REALIZÁCIA AKTIVÍT K ZABEZPEČOVANIU DOSTUPNOSTI BÝVANIA	2.1.1 Vybudovanie infraštruktúry a výstavba bytov nižšieho štandardu	Obyvatelia obce
		2.1.2 Výstavba nájomných bytov	Obyvatelia obce

Komunitný plán sociálnych služieb obce Sol' na roky 2024-2029

OBČIANSKEJ SOCIÁLNEJ VYBAVENOSTI	2.2 BUDOVANIE A MODERNIZÁCIA OBJEKTOV A PRVKOV SOCIÁLNEJ VYBAVENOSTI	2.2.1 zapojenie sa do výziev rozvoja sociálnych služieb podľa aktuálnej ponuky	Obyvatelia obce, Znevýhodnené skupiny obyvateľov
		2.2.2 Vybudovanie oddychových a športovo-rekreačných zón na voľno časové aktivity	Obyvatelia obce
		2.2.3 Výstavba materskej školy v obci	Obyvatelia obce, Deti, MRK
	2.3 VYTVÁRANIE PODMIENOK PRE ZVÝŠENIE BEZPEČNOSTI V OBCI	2.3.1 Modernizácia a rozšírenie kamerového systému v obci	Obyvatelia obce
		2.3.2 Podpora a pokračovanie činnosti MOPS(miestna poriadková služba)	Obyvatelia obce
3. ZVÝŠENIE DOSTUPNOSTI SLUŽIEB PRE SENIOROV	3.1 ZABEZPEČENIE DOPLNKOVÝCH SLUŽIEB PODPORUJÚCICH SEBESAČNOSŤ SENIORA	3.1.1 Sociálny taxík- zakúpenie automobilu	Seniori, osoby ŤZP
		3.1.2 Poskytnutie základného sociálneho poradenstva	Seniori, osoby ŤZP
		3.1.3 Vybudovanie denného stacionára	Seniori, osoby ŤZP
		3.1.4 Podpora aktivít prispievajúcich k sebestačnosti seniorov	Seniori
		3.1.5 Podpora a partnerstvo pri výstavbe pobytového sociálneho zariadenia	Seniori, osoby ŤZP
4. POMOC RODINÁM S DEŤMI VYSTAVENÝCH NEPRIAZNIVÝM SOCIÁLNYM SITUÁCIÁM	4.1 VYTVORENIE PRIAZNIVÝCH PODMIENOK PRE RODINY	4.1.1 Vybudovanie systéme včasného podchytenia problémových rodín	Rodiny s deťmi
		4.1.2 Poskytovanie komplexných sociálnych služieb (sociálne poradenstvo, umiestňovanie do soc. zariadení podľa krízovej situácie)	Rodiny s deťmi
		4.1.3 Vytvorenie dotačného programu na pomoc talentovaným deťom zo sociálne znevýhodnených rodín a deťom so zdravotným znevýhodnením	Rodiny s deťmi

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Komunitný plán sociálnych služieb obce Sol' je úzko prepojený so strategickým dokumentom mesta „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sol' na roky 2023 - 2030“

Finančné možnosti v súčasnom programovom rozpočte obce sú ohraničené a preto požiadavku na financovanie opatrení a aktivít je potrebné vyčleniť pre rok 2024, nasledujúci rok so zahrnutím do programového rozpočtu a každoročne počas platnosti komunitného plánu sociálnych služieb obce Sol' na obdobie rokov 2024 – 2029. Všetky opatrenia a aktivity nie je možné realizovať len z vlastných zdrojov, ale obec počíta aj s využitím viaczdrojového financovania.

Formulár 4 Časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu

PRIORITY /OPATRENIA / Aktivita	Termín plnenia	rozpočet	Garant
PRIORITA 1	PODPORA ZOTRVANIA SENIOROV V PRIRODZENOM PROSTREDÍ ROZVOJOM TERÉNNYCH, AMBULANTNÝCH SOC. SLUŽIEB		
OPATRENIE 1.1	ZABEZPEČENIE INFORMOVANOSTI OBČANOV O MOŽNOSTIACH A PODMIENKACH VYUŽÍVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI		
Aktivita 1.1.1 Zabezpečenie informovanosti občanov o možnostiach a podmienkach využívania sociálnych služieb	2024-2029	1 000 € /rok	Obec Sol'
OPATRENIE 1.2	SKVALITŇOVANIE ZÁZEMIA PRE ZNEVÝHODNENÉ SKUPINY OBČANOV		
Aktivita 1.2.1 Podpora spoločenských a záujmových organizácií znevýhodnených skupín obyvateľov a ich aktivít	2024-2029	4 000 €/rok	Obec Sol'
Aktivita 1.2.2 Pokračovanie v mapovaní potrieb všetkých znevýhodnených skupín občanov	2024-2029	1 500 €/rok	Obec Sol'
Aktivita 1.2.3 Podpora ohrozených rodín v kríze	2024-2029	5 000 €/rok	Obec Sol'
PRIORITA 2	VYTVÁRANIE PODMIENOK PRE ROZVOJ INFRAŠTRUKTÚRY OBČIANSKEJ SOCIÁLNEJ VYBAVENOSTI		
OPATRENIE 2.1	REALIZÁCIA AKTIVÍT K ZABEZPEČOVANIU DOSTUPNOSTI BÝVANIA		
Aktivita 2.1.1 Vybudovanie infraštruktúry a výstavba bytov nižšieho štandardu	2024-2029	164 000 €	Obec Sol'
Aktivita 2.1.2 Výstavba nájomných bytov	2024-2029	1 089 000 €	Obec Sol'
OPATRENIE 2.2	BUDOVANIE A MODERNIZÁCIA OBJEKTOV A PRVKOV SOCIÁLNEJ VYBAVENOSTI		
Aktivita 2.2.1 zapojenie sa do výziev rozvoja sociálnych služieb podľa aktuálnej ponuky	2024-2029	1 500 €/rok	Obec Sol'

Komunitný plán sociálnych služieb obce Sol' na roky 2024-2029

Aktivita 2.2.2 Vybudovanie oddychových a športovo-rekreačných zón na voľno časové aktivity	2024-2029	600 000 €	Obec Sol'
Aktivita 2.2.3 Výstavba materskej školy v obci	2024-2029	819 000 €	Obec Sol'
OPATRENIE 2.3	VYTVÁRANIE PODMIENOK PRE ZVÝŠENIE BEZPEČNOSTI V OBCI		
Aktivita 2.3.1 Modernizácia a rozšírenie kamerového systému v obci	2024-2029	180 000 €	Obec Sol'
Aktivita 2.3.2 Podpora a pokračovanie činnosti MOPS (miestna poriadková služba)	2024-2029	331 550 €	Obec Sol'
PRIORITA 3	ZVÝŠENIE DOSTUPNOSTI SLUŽIEB PRE SENIOROV		
OPATRENIE 3.1	ZABEZPEČENIE DOPLNKOVÝCH SLUŽIEB PODPORUJÚCICH SEBESTAČNOSŤ SENIORA		
Aktivita 3.1.1 Sociálny taxík- zakúpenie automobilu	2024-2029	40 000 €	Obec Sol'
Aktivita 3.1.2 Poskytnutie základného sociálneho poradenstva	2024-2029	10 000 €/rok	Obec Sol'
Aktivita 3.1.3 Vybudovanie denného stacionára	2024-2029	250 000 €	Obec Sol'
Aktivita 3.1.4 Podpora aktivít prispievajúcich k sebestačnosti seniorov	2024-2029	15 000 €/rok	Obec Sol'
Aktivita 3.1.5 Podpora a partnerstvo pri výstavbe pobytového sociálneho zariadenia	2024-2029	250 000 €	Obec Sol'
PRIORITA 4	POMOC RODINÁM S DEŤMI VYSTAVENÝCH NEPRIAZNIVÝM SOCIÁLNYM SITUÁCIÁM		
OPATRENIE 4.1	VYTVORENIE PRIAZNIVÝCH PODMIENOK PRE RODINY		
Aktivita 4.1.1 Vybudovanie systému včasného podchytenia problémových rodín	2024-2029	5 000 €	Obec Sol'
Aktivita 4.1.2 Poskytovanie komplexných sociálnych služieb (sociálne poradenstvo, umiestňovanie do soc. zariadení podľa krízovej situácie)	2024-2029	5 000 €/rok	Obec Sol'
Aktivita 4.1.3 Vytvorenie dotačného programu na pomoc talentovaným deťom zo sociálne znevýhodnených rodín a deťom so zdravotným znevýhodnením	2024-2029	3 000 € /rok	Obec Sol'

5. VYHODNOTENIE A MODIFIKOVANIE KPSS

Komunitný plán sociálnych služieb obce je otvorený dokument, ktorý by mal byť v súlade s meniacimi sa podmienkami v obci, prípadne celej spoločnosti. Všetky zmeny v dokumente schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Predkladať návrhy na modifikovanie KPSS bude v právomoci Komisie a Riadiacej skupiny pre KPSS. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrh na modifikovanie KPSS.

Aktualizácia KPSS sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KPSS, ktorý bude obsahovať konkrétne nové opatrenia, aktivity, rozsah a úlohy. Tento návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie KPSS bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Riadiacej skupiny pre KPSS alebo obecného zastupiteľstva.

Informácie získané monitoringom je nevyhnutné analyzovať a na základe zistených skutočností prehodnotiť aktuálnosť cieľov, priorít a opatrení. Tiež je potrebné aktualizovať akčné plány, vyhodnocovať tie, ktoré boli naplnené. Pracovný tím pre implementáciu KPSS a Výbor pre KPSS by sa mali schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok, kedy by sa zhodnotila implementácia KPSS a navrhli by sa ďalšie kroky.

- **Princípy a fungovanie systému monitorovania a hodnotenia**

V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o projekte a príjemcovi pomoci, ktoré sa sledujú v priebehu celého procesu strategického plánovania.

- **Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku**

Patrí medzi základné zdroje monitorovaných údajov. Spolu s projektom ju vypracúva príjemca pomoci a predkladá príslušnému orgánu.

- **Monitorovacie správy**

Sa zaraďujú medzi ďalšie zdroje monitorovaných údajov. Predkladá ich príjemca pomoci na základe špecifikácie uzavretej v zmluve medzi príjemcom pomoci a príslušným orgánom. Monitorovanie trvá aj po ukončení projektu a príjemca pomoci predkladá monitorovacie správy až do termínu určeného v zmluve.

- **Realizácia monitorovania**

Monitorovanie realizujú predovšetkým spracovateľské alebo riadiace orgány. Jeho cieľom je zabezpečiť konzistentné a pravidelne dopĺňané štruktúrované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených projektoch. Získané monitorované údaje sa v nasledujúcich procesoch ďalej analyzujú a vyhodnocujú.

- **Spôsob monitorovania KPSS**

Monitorovanie realizácie KPSS obce bude uskutočňovať Výbor pre KPSS, ktorý bude pravidelne pripravovať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiacich s plnením KPSS. Výbor vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov, no kedykoľvek počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia KPSS.

6. ZÁVER

Spracovaním Komunitného plánu sociálnych služieb obce Sol', ako strednodobého plánovacieho dokumentu sa v obci pristúpilo ku komplexnému komunitnému plánovaniu, cieľom ktorého je:

- Zmapovanie a vyhodnotenie situácie v oblasti sociálnych služieb v obci,
- naštartovanie systematického a transparentného plánovania rozvoja sociálnych služieb za účasti všetkých dotknutých subjektov a vytvorenie efektívne fungujúceho miestneho partnerstva týchto subjektov,
- vytvorenie vízie a stanovenie strategických cieľov a opatrení rozvoja sociálnych služieb obce,
- vytvorenie nástroja pre rozhodovanie manažmentu obce v oblasti sociálnych služieb.

Jedným zo zamýšľaných vedľajších efektov procesu komunitného plánovania je zvýšenie informovanosti verejnosti o problematike a ponuke sociálnych služieb, ako aj podpora zaradenia oblasti sociálnych služieb do dlhodobých rozpočtových priorít obce.

Úspech realizácie strategických cieľov a opatrení stanovených v komunitnom pláne bude podmienený mierou spolupráce dotknutých subjektov a vhodným zabezpečením finančných, materiálnych a personálnych podmienok potrebných na rozvoj sociálnych služieb v obci.

Zoznam použitých skratiek:

PSK	Prešovský samosprávny kraj
CS	Cieľová skupina
EF	Európsky fond
EK	Európska komisia
ERDF	Európsky fond regionálneho
rozvoja ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
EVS	Efektívna verejná správa
KC	Komunitné centrum
KŽP	Kvalita životného prostredia
ĽZ	Ľudské zdroje
MAS	Miestna akčná skupina
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	Marginalizované rómske komunity
MVO	Mimovládne organizácie
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
NFP	Nenávratný finančný príspevok
OcR	Obecný rozpočet
OcÚ	Obecný úrad
OcZ	Obecné zastupiteľstvo
OP	Operačný program
OS	Opatrovateľská služba
OZ	Občianske združenie
PD SR	Programový dokument Slovenskej republiky
KPSS	Komunitný plán sociálnych služieb
PHRaSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho
obce PRB	Program rozvoja bývania
PRV	Program rozvoja vidieka
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a
bytov SR	Slovenská republika
SZZP	Slovenský zväz zdravotne postihnutých
ŠF	Štrukturálne fondy
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TP	Technická pomoc
TSP	Terénna sociálna práca (Terénny sociálny pracovník)
ŤZP	Ťažko zdravotne postihnutý
TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
ZP	Zdravotne postihnutý
ZSS	Zariadenie sociálnych služieb
Z. z.	Zbierka zákonov

